

การเข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนของพม่า

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Association of Southeast Asian Nations หรือที่รู้จักกันในนามอาเซียน ถือเป็นองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่าโดยมีวัตถุประสงค์หลักตามปฏิญญากรุงเทพ 7 ประการคือ

1. ส่งเสริมความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการบริหาร
2. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
3. ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค
4. ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
5. ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริมการศึกษา ด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
6. เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการปรับปรุง การขนส่งและการคมนาคม
7. เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การความร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศ

กลุ่มอาเซียนก่อตั้งมากกว่า 40 ปี และถือว่าประสบความสำเร็จในหลายด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การเมือง นำมาซึ่งความมั่นคงและเสถียรภาพแห่งภูมิภาครวมถึงการเป็นที่ยอมรับในสังคมระดับนานาชาติ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นผลักดันให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีกฎหมายรับรอง ทำให้ปฏิญญาอาเซียนจึงได้รับรองจากประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ

ทั้งนี้ประเทศสุดท้ายที่ได้ร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนได้แก่ ประเทศพม่า โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2540 สถานการณ์ทางการเมืองของพม่าเป็นที่ทราบกันว่ามี ความรุนแรงและเป็นที่ยึดเยื้อกันมายาวนาน หากย้อนไปดูประวัติศาสตร์พม่าจากเหตุการณ์นองเลือด เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ภายใต้ระบบเผด็จการของนายพล เนวิน ซึ่งกุมอำนาจมายาวนานถึง 26 ปี ในขณะนั้น ที่ทำลายชีวิตประชาชนหรือแม้แต่พระสงฆ์นับพันคนจนทำให้นานาชาติออกมา ประณามการกระทำดังกล่าว และหลังเหตุการณ์ครั้งนั้นพม่ายังมีการปฏิวัติรัฐประหารเกิดขึ้นอีก ซึ่ง การปฏิวัติในครั้งนั้นเป็นการปฏิวัติตนเองภายใต้การนำของนายพลซอ หม่อง ในนามของสภาฟื้นฟู กฎระเบียบแห่งรัฐหรือสออร์ค ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาภาพลักษณ์ของประเทศโดยจัดตั้งเป็น สภาเพื่อ สันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของพม่าในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนใน เวลาต่อมา

หากมองลึกลงไปว่าเพราะเหตุใดอาเซียนจึงยอมรับพม่าเข้าเป็นสมาชิก ให้มองดูบทบาทของ อาเซียนที่คอยคุ้มครองเป็นเกราะกำบังให้พม่ารวมถึงเป็นหลักประกันต่อสังคมโลกว่าอาเซียนจะ พยายามผลักดันให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยในพม่าในฐานะที่พม่าเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ของพม่าครั้งสำคัญ

ท่าทีของอาเซียนต่อประเด็นประเทศพม่า สมาชิกของอาเซียนร่วมผลักดันให้เกิดความปรองดอง กันในประเทศพม่า ได้มีการเจรจากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกลับสู่แนวทางประชาธิปไตยพร้อมกับ เรียกร้องให้พม่าปล่อยนักโทษการเมือง อาเซียนไม่เห็นด้วยต่อการคว่ำบาตรและใช้มาตรการตอบโต้ ทางเศรษฐกิจเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในพม่า เพราะเห็นว่าเป็นมาตรการที่ไม่ ได้ผลและไร้ประโยชน์ที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวพม่า

หลักการสำคัญของอาเซียนที่ปฏิบัติต่อประเทศสมาชิกประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งถือเป็น ข้อตกลงร่วมกันคือ จะไม่เข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศสมาชิก หรือไม่ก้าวล่วงปัญหา ภายในของประเทศสมาชิก

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของประเทศพม่า เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ทำให้รัฐบาลของ พม่ามีท่าทีอ่อนลง และยอมเปิดให้มีการหารือระหว่างชนกลุ่มน้อยและพรรคฝ่ายค้าน ทั้งนี้ก็เพื่อ ต้องการปรับปรุงภาพลักษณ์ของรัฐบาลให้ดีขึ้นหรือมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เป็นการปูทาง ไปสู่การประนีประนอมทางการเมืองในประเทศพม่าเองในอนาคต

เหตุผลสำคัญที่ประเทศพม่าได้เข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มอาเซียนเพราะความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากอาเซียนสนใจในพม่ามีเดีย คือ มิติทางเศรษฐกิจ เพราะประเทศพม่า เป็นประเทศที่มีทรัพยากรมากที่สุดซึ่งจะเป็นผลดีทางด้านความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจกับ ประเทศในกลุ่มสมาชิกต่อไป

เหตุผลที่สมาคมอาเซียนยอมรับพม่าเข้าเป็นสมาชิก

1. ประเทศพม่าตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นก็สมควรรับเข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียน
2. ในเมื่อประเทศที่จัดอยู่ในภูมิภาคอาเซียนมีทั้งหมด 10 ประเทศ หากรับพม่าเข้ามาเป็นสมาชิก ก็จะทำให้สมาชิกเพิ่มขึ้นจนครบถ้วนทั้ง 10 ประเทศ และจะมีผลทำให้สมาคมอาเซียนมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีอำนาจต่อรองและอิทธิพลในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้น
3. การรับพม่าเข้าเป็นสมาชิกสมาคมอาเซียนมีผลสนับสนุนเหตุผลทางยุทธศาสตร์ของอาเซียนที่มีความวิตกกังวลต่อการแผ่อิทธิพลในด้านต่างๆของจีนที่นับวันได้เพิ่มขึ้นในภูมิภาคอาเซียน ฉะนั้นการรับพม่าเข้ามาในสมาคมอาเซียนถือว่าเป็นการช่วยลดภาวะพึ่งพาที่พม่ามีต่อจีนและลดอิทธิพลของจีนในพม่า
4. อาเซียนมีความจำเป็นที่ต้องรับพม่าเข้ามาเป็นสมาชิก เนื่องจากกลุ่มประเทศมหาอำนาจฝ่ายตะวันตก (อาทิ สหรัฐ อังกฤษ ออสเตรเลีย และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปหลายประเทศ) พยายามเข้ามาตักเตือน เรียกร้องให้อาเซียนชะลอการรับพม่าเข้าเป็นสมาชิก ฉะนั้นอาเซียนจึงจำเป็นที่จะต้องแสดงท่าทีออกอย่างเปิดเผยและชัดเจน เพื่อส่งสัญญาณให้ประชาคมระหว่างประเทศเห็นว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเป็นปึกแผ่น เป็นอิสระ และอธิปไตยของตนเอง
5. การรับพม่าเข้ามาเป็นสมาชิกสมาคมอาเซียน ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่มีชื่อเสียงภาพพจน์ ภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือที่ดี และเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาคมระหว่างประเทศ จะมีผลทำให้พม่าต้องปรับตัว ปรับท่าทีและนโยบายของพม่าให้สอดคล้องกับท่าที นโยบาย หลักปฏิบัติ และประเพณีค่านิยมของสมาคมอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน

เป็นร่างสนธิสัญญาที่ทำร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรของสมาคมอาเซียนได้มีการร่างกฎบัตรอาเซียนขึ้นมาในระหว่างการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศที่ฟิลิปปินส์ปลายเดือนกรกฎาคม 2550 กฎบัตรอาเซียนนับเป็นหลักหมายสำคัญของกลุ่ม เพราะมันจะทำให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีกฎเกณฑ์ชัดเจน ซึ่งครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่มีการกำหนดมาตรการการปฏิบัติสำหรับชาติสมาชิกอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อเพิ่มความกดดันสมาชิกที่มีปัญหา เช่น พม่าให้ปรับปรุงแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ นายออง เค็ง ยอง เลขาธิการสมาคมอาเซียน กล่าววาทะของอาเซียนจะช่วยกำหนดความสัมพันธ์ของอาเซียนกับพม่า เนื่องจากกฎบัตรนี้จะย้าถึงความรับผิดชอบและพันธกรณีของประเทศสมาชิก

กล่าวได้ว่าข้อเสนอสำหรับบทบาทของอาเซียนต่อการแก้ไขปัญหาการเมืองของพม่านั้น ในปัจจุบันอาจฝากความหวังไว้กับกฎบัตรอาเซียน เนื่องจากกฎบัตรนี้จะย้าถึงความรับผิดชอบและ

พันธกรณีของประเทศสมาชิก แต่กฎบัตรไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดของมาตรการลงโทษสมาชิกที่ละเมิดกฎถึงแม้ว่าสมาชิกบางประเทศได้เสนอให้ใช้มาตรการขับออกจากการเป็นภาคีสมาชิกในกรณีที่มีการละเมิดกฎอย่างร้ายแรง

รัฐมนตรีอาเซียนจะรับรองพม่าเป็นประธานอาเซียน 2557

คณะรัฐมนตรีชาติสมาชิกอาเซียน แถลงว่า อาเซียนจะรับรองพม่าเป็นประธานสมาคมอาเซียน ประจำปี 2557 ซึ่งถือเป็นแรงสนับสนุนให้กับรัฐบาลใหม่ของพม่า หลังพยายามปฏิรูปประเทศ ก่อนหน้านี้ พม่าถูกกดดันให้ถอนตัวจากการเป็นประธานอาเซียนปี 2549 ภายหลังจากที่มีเสียงวิจารณ์อย่างหนักเรื่องปัญหาสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยในพม่า แต่หลังการเลือกตั้งทั่วไปของพม่าเมื่อปีก่อน ซึ่งถือว่าเป็นจุดสิ้นสุดรัฐบาลทหารและรัฐบาลพลเรือนชุดใหม่ พม่าจึงเริ่มปล่อยนักโทษการเมืองและทำให้สถานะของพม่าดีขึ้น

อาเซียนยินยอมตามข้อเสนอของพม่าที่จะจัดประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในปี 2014 จากการพิจารณาตามความยืดหยุ่น และ ทัศนคติในการดำเนินการเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนของพม่า